

Vem får vara svensk?

av Bengt-Åke Wennberg

Bilden visar den sal i slottet Wewelsburg där nazisterna hyllade sin egen ariska ras och den svarta solen.

Jag har kommit att tänka på den när jag har fått en del brev från de som gillar Sverigedemokraterna. Brev som argumenterar för deras sak. Jag har därför fått lust att göra en kommentar till de utsagor som finns i breven.

I flera av breven går man till storms mot det man kallar "invandrapolitiken". Ordet invandrapolitik inbjuder till att göra en skillnad mellan en invandrare och en svensk. Argumentationen leder till funderingar över vad man kan definiera som en äkta svensk till skillnad från en person som bara kommit hit utifrån, är född i "utlandet", har en annan härstamning eller kommer från en kultur som är skild från "vår svenska".

Jag blir överraskad över hur lätt det är att bli lurad in i en sådan diskussion. Tanken på att det skulle finnas en sådan skillnad upplevs i början så självklar att man inte tänker på dess djupare innebörd och konsekvensen att föra en sådan diskussion till sin spets. Det är emellertid ingen trivial sak. Det är just

en sådan grundläggande tanke och argumentation vi möter hos nationalromantiker och därmed också hos nationalsocialismen och i fascismen.

Vi återfinner den i dess mest förskräckliga form hos Himmler – en av nazisternas hantlangare, som letade efter den ariska rasens ursprung och menade att det var denna ras som byggt upp civilisationen. Han ville skapa en kult kring den germanska rasen med slottet Wewelsburg som dess mittpunkt. Den åtskillnad som där dyrkades mellan arier och andra, blev därefter ett argument för att förvisa och mörda judar.

Nå, Himmler har inte varit ensam. Tanken på skillnaden mellan den egna "rasen" och invandrare uppkommer överallt och alltid. Den har i sin förlängning legat till grund för våld, krig och mänskligt lidande under hela mänsklighetens historia. Jag förfäras över denna tankes styrka och dess brutala konsekvenser. Jag tror att många delar min förfäran. Jag tror att det är denna förfärande tanke som gjort att så många protesterar mot att lägga den till grund för politiska diskussioner. Sverigedemokraterna är inte tystade. Det är den hemska tanken som verkat tystande i sig själv. Låt oss därför ta tjuren vid hornen och tala om saken.

Jag hävdar att det i grunden inte finns någon saklig skillnad mellan invandrare och svenskar. Jag hävdar att skillnaden är ett hjärnspöke på samma sätt som Himmlers sökande efter den germanska rasen. (Läs mer om detta i min förra blogg och Muzafer Sherifs försök med den autokinetiska effekten). Det finns i grunden inga äkta svenskar och därför inte heller några invandrare. För många låter detta påstående kanske absurt. Men håll ut. Det finns en argumentation bakom som jag tror alla kan acceptera.

Låt oss börja med att utgå från att nationaltillhörighet, raser och andra kategoriseringar av människor är hjärnspöken som vi gemensamt har " hittat på". Det är hjärnspöken som vi håller för sanna, utan att de egentligen har en saklig grund. Sådana begrepp kallas på forskarspråket för "sociala konstruktioner". De finns för att vi gemensamt bestämt att de skall finnas. Vi har vant oss vid dem för att vi tycker att de är praktiska att använda i vår sociala samvaro. De blir verklighet för att vi gör dem till verklighet. Jag skall ge ett exempel för att visa hur de fungerar.

Det finns många som träffat, sett eller hört talas om Måns Zelmerlöw. Det är många som gillar honom och tycker att han sprider glädje och gör en hedervärd insats. Alla dessa skulle kunna komma på att kalla alla som liknar Måns för Zelmelöware. De skulle då också kunna komma sig för att leta efter alla dessa Zelmelöwares ursprung och försöka följa deras släkter och DNA

bak i tiden. Därmed skulle allt fler i senare led kunna inkluderas i Zelmelöwidentiteten.

Om då denna grupp kom till makten skulle man, om man så ville, hypotetiskt kunna förbjuda alla som inte är Zelmelöware att uppträda i TV eftersom de skulle kunna motverka den glädje som de "riktiga" Zelmelöarna sprider. Det märkliga är att Måns Zelmelöw själv inte skulle kunna påverka en sådan uppenbar dumhet. Ju ädlare han är desto mer förstärks fördomen. Hans enda sätt att stoppa fördomen vore att bete sig illa, vilket han inte vill.

Vad jag vill säga med detta är att en kategorisering, som att utse någon till Zelmelöware, är totalt godtycklig, även om den skulle knyta an till faktiska likheter och skillnader, och även om man på ett ytligt plan kan inbilla sig att de skillnader man finner har betydelse. Det enda "bevis" man kan åberopa är att många andra säger samma sak. När vi säger att det finns sakliga skäl för att någon är svensk och någon annan är invandrare så är detta i princip samma sak. Det är av rent sakliga skäl nonsens. Det är något vi kommer överens om. Det är något annat än själva ursprunget vi är ute efter.

Min poäng är att man gör en skillnad mellan svenskar och invandrare till en social verklighet i samma stund som man definierar någon som svensk och någon annan som invandrare. Men det finns ingen annan saklig grund för denna verklighet än att vi tycker så. Vi skulle också kunna säga att så fort någon sätter sin fot på svensk mark så är man lika svensk som den som bott här i femtio år, talar svenska flytande, är medlem i vår svenska kyrka och har ett jobb och en familj.

Definitionen av vem som är svensk är helt politisk och bygger enbart på subjektiva kriterier och på tro och tyckande. Det är detta tyckande vi bråkar om och det är detta tyckande som återfinns i Migrationsverkets kriterier.

Det finns många tanke-system som skulle kunna ligga till grund för att definiera en skillnad mellan svenskar och invandrare. Ett sådant kriterium är exempelvis hudfärg men det har vi så småningom fått överge. Det finns dock många andra. En vanlig grund i Sverigedemokraternas argumentation är att man väljer att göra kategoriseringen beroende av hur mycket personen bidrar, eller skulle kunna bidra, till landets välfärd eller kostnader.

Det är lätt att se att en sådan grund för kategoriseringen har stora politiska nackdelar och allvarliga konsekvenser. Nazisterna lät avliva alla psykiskt sjuka. I gamla tider fanns en ättestupa där man kastade ner dem som inte kunde försörja sig. I Sverige steriliserade vi sådana raser som vi menade skulle bli en börda för samhället etc. Säkert har många som röstar på

Sverigedemokraterna själva varit utsatta för denna typ av diskriminering genom att förlora sina jobb eller sin ställning på grund av att de inte ansetts duga och inte vara tillräckligt lönsamma. Ohyggligheterna är många i denna tankes spår.

Frågan är alltså; är "lönsamhet och kostnader" en rimlig grund för en kategorisering av svenskhet? Kan en sådan kategorisering verkligen få ligga till grund för vår invandringspolitik? Svaret är inte självklart. Det lutar snarare mot nej. Några som redan har sitt på det torra kan tycka så – men andra kan inse att en sådan uppdelning är synnerligen tveksam – inte minst för att de själva i framtiden kan drabbas av den.

Överväganden av denna karaktär leder in i frågan om vilket Sverige vi vill ha och skapa? Skall vi bara bestå av unga, kunniga, friska, sunda och arbetande medborgare eller finns det rum för andra?

Lönsamhet är bara ett exempel på kategoriseringsprincip. Jag finner att många andra liknande komplexa och existentiella kategoriseringar verkar ligga till grund för Sverigedemokraternas olika politiska utspel och argumentationslinjer. De är alla lika torftigt genomarbetade som den om lönsamhet och kostnader. Alla dessa är i grunden sociala konstruktioner som vi gemensamt måste ta ställning till. De kan inte få bestämmas av några få. De måste diskuteras mellan oss alla som bor i Sverige.

Problemet är att dessa frågor är så svåra och väcker sådan ångest att hjärnan riskerar att stanna. När man möter denna typ av utmaningar blir man arg och ibland panikslagen för att man tvingas ta ställning till dem. Därför är det lätt att förledas av de förenklade resonemang och triviala lösningar som Sverigedemokraterna förespråkar. Inte heller jag har svar på frågorna, men jag tycker inte att jag kan rösta på politiker som inte ens verkar bry sig om att dessa djupt existentiella frågor finns, och som inte verkar inse att sådana frågor kräver en djupare eftertanke och grundligare samhälleliga samtal än de som i dag förekommer.

Att bara hålla tyst och undvika frågorna håller naturligtvis inte. Jag skulle önska att samhällsdiskussionen om dessa frågor tog fart och hjälpte mig i mina beslut innan jag tvingas ta ställning till alla de oövertänkta lösningar och förslag som Sverigedemokraterna och andra partier presenterar.

Grundfrågan jag tycker företrädare för Sverigedemokraterna ställer oss inför är: Vem skall vara och få bli svensk och varför? Vilka skall vi inte bry oss om, diskriminera, marginalisera och fördriva och varför? Det är ingen lätt fråga

att svara på. I valrörelsen har vi alla drabbats av den och tvingas finna ett svar på den.

Jag har funderat på den och finner att varje svar på frågan blir fel. Av det drar jag slutsatsen att frågan måste vara fel ställd. Är det inte istället så att vi borde välkomna var och en som vill bli svensk, och som genom att vilja vara här, skulle kunna göra vårt land rikare och bättre att bo i för oss alla. Eller som vi säger i Göteborg – ”goare”.

Jag finner att frågan i grunden inte är en fråga för en valrörelse eller för våra politiker utan måste knytas till våra egna samveten och till det kärleksbud som finns i alla religioner – och även hos ateister. Det är i sådana termer den måste diskuteras. Först därefter kan vi komma fram till de praktiska åtgärder som skall präglade invandrapolitiken.

<https://www.bengtharry.me/?p=2227>